

**MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

SAMVERKAN I FÖRSKOLAN MED VÅRDNADSHAVARE SOM HAR ANNAT MODERSMÅL ÄN SVENSKA

En kvalitativ studie utifrån förskollärares perspektiv på kommunikation med vårdnadshavare, där det finns risk för språkförbistring.

**EVELINA KNUTSEN
JONNA WESTIN**

Akademien för utbildning, kultur och kommunikation
Pedagogik
Självständigt arbete – förskolepedagogiskt område
Grundnivå, 15 hp.

Handledare: Kristina Jonsson
Examinator: Max Jakobsson
Termin: HT

År 2021

MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

Akademien för utbildning
kultur och kommunikation

SJÄLVSTÄNDIGT ARBETE

Kurskod: PEA098 15 hp

Termin: HT År: 2021

SAMMANFATTNING

Evelina Knutsen och Jonna Westin

Samverkan i förskolan med vårdnadshavare som har annat modersmål än svenska

En kvalitativ studie utifrån förskollärares perspektiv på kommunikation med vårdnadshavare, där det finns risk för språkförbistring.

Collaboration in preschool with parents who have native language other than Swedish

A qualitative study from preschool teacher's perspective at communication with parents who have other native language than Swedish and where there is a risk of confusion in language.

Årtal 2021

Antal sidor: 36

Syftet med studien är att undersöka förskollärares erfarenhet i kommunikation med vårdnadshavare med annat modersmål än svenska, där det finns risk för språkförbistring. Studien har en kvalitativ forskningsdesign med teoretisk utgångspunkt i ett relationellt perspektiv. Studien grundar sig i semistrukturerade intervjuer utifrån åtta förskollärares beskrivningar från tre olika mångkulturella förskolor. Analysen utgår från en tematisk analys där olika teman kategoriserats utifrån det insamlade datamaterialet. Resultatet visar att det finns utmaningar i kommunikationen när förskollärare och vårdnadshavare inte kan mötas kring språket. Vidare visar resultatet att förskollärare behöver använda sig av olika strategier för att skapa goda förutsättningar för en ömsesidig kommunikation. Slutsats som dras är att det finns utmaningar i kommunikationen med vårdnadshavare som exempelvis kulturkrockar, brist i kommunikationen, förståelse för förskolans uppdrag samt likvärdighet i förskolan. En andra slutsats som dras är att använda olika strategier som att anpassa sitt språk, använda konkret material, tolk, kollegor och förskolans läroplan.

Nyckelord: Samverkan, förskollärare, vårdnadshavare, kommunikation, språkförbistring

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	1
1.1 Syfte och frågeställningar.....	1
1.2 Uppsatsens disposition	2
2 Bakgrund	2
2.1 Databassökning.....	2
2.2 Styrdokument	2
2.3 Samarbete mellan hem och förskola	3
2.4 Tidigare forskning	4
2.4.1 Vårdnadshavares perspektiv	4
2.4.2 Kommunikationens komplexitet och en förskollärares ansvar	4
2.4.3 Komplicerade faktorer för samverkan.....	5
2.4.4 Relationsskapande i samverkan med vårdnadshavare.....	6
2.5 Teoretisk utgångspunkt.....	7
2.5.1 Sociala relationer.....	7
2.5.2 Förskollärarkompetens.....	8
3 Metod	9
3.1 Forskningsdesign	9
3.2 Urval.....	9
3.3 Genomförande	9
3.4 Dataanalys	10
3.5 Tillförlitlighet	10
3.6 Etiska principer	11
4. Resultat.....	12
4.1 Förskollärares kommunikativa strategier och förhållningssätt.....	12
4.2 Strategier som stöd i kommunikationen.....	13
4.3 Samverkans utmaningar	15
5. Analys.....	18
5.1 Analys av förskollärares kommunikativa strategier och förhållningssätt	18
5.2 Analys av strategier som stöd i kommunikationen	19
5.3 Analys av samverkans utmaningar	20
6. Diskussion.....	22
6.1 Resultatdiskussion.....	22

6.1.1 Förskollärares förhållningssätt i mötet med vårdnadshavare	22
6.1.2 Förskollärares strategier i kommunikation med vårdnadshavare.....	23
6.1.3 Förskollärares utmaningar i kommunikationen med vårdnadshavare	25
6.2 Metoddiskussion	27
6.3 Studiens relevans för förskolläraryrket	27
6.4 Slutsats.....	28
6.5 Förslag till fortsatta studier.....	28
Referenser.....	29

Bilaga 1 Information om studie om kommunikation med vårdnadshavare i en mångkulturell förskola

Bilaga 2 Intervjuguide

1 Inledning

I den här studien riktas intresset mot samverkan med vårdnadshavare i en mångkulturell förskola. Framträdande i förskolans läroplan (Skolverket, 2018) är en samverkan med hemmen, där kontinuerliga samtal om barnets utveckling, lärande och trivsel ska genomföras. Det innebär att skapa förutsättningar för en miljö som bygger på tillitsfulla relationer mellan förskola och hem. Dagens samhälle har förändrats i och med att mångfalden har ökat, vilket betyder att förskolan idag möter vårdnadshavare och barn med annat modersmål än svenska i större utsträckning än för flera år sedan. Engdahl och Ärlemalm-Hagsér (2020) beskriver vikten av att reflektera över olika strategier i kommunikationen med vårdnadshavare med annat modersmål än svenska. Idag finns många barn i förskolan med annat modersmål än svenska och det innebär att förskolan behöver skapa trygga och tillitsfulla relationer för att främja en god samverkan med vårdnadshavare och barn. Vidare beskriver de att arbetet på förskolan ska genomsyras av ett nära samarbete med hemmen, då vårdnadshavare har ett ansvar att fostra barnen och förskolan har ett ansvar att erbjuda barnen en lustfylld och lärorik vardag i förskolans utbildning. Det är tillsammans mellan förskola och hem som barn ges förutsättningar till att bli ansvarsfulla samhällsmedborgare. Engdahl och Ärlemalm-Hagsér (2020) betonar betydelsen av att anpassa och skapa mötesplatser som främjar tillitsfulla relationer, det handlar om att nå ut till varje enskild familj och deras förutsättningar. Ett nära samarbete är betydelsefullt för att nå hög kvalitet i förskolans utbildning för att främja barns lärande och utveckling (Skolverket, 2018).

Intresset för området väcktes under den verksamhetsförlagda utbildningen då vi båda har varit på mångkulturella förskolor. Vi har förstått att det kan finnas utmaningar i kommunikationen med vårdnadshavare med annat modersmål än svenska. I de dagliga mötena med de vårdnadshavare som har bristande kunskaper i det svenska språket upplevde vi en osäkerhet i kommunikationen där vi hade svårt att säkerställa om vi förstått varandra. En fundering är om all viktig information tydligt når fram från både förskollärare och vårdnadshavares sida. Under utbildningen har samverkan behandlats men inte med inriktning mot vårdnadshavare som besitter annat modersmål än svenska, där det finns risk för språkförbistring. Därför är detta ett viktigt ämne att studera då förskolans läroplan (Skolverket, 2018) beskriver vikten av en god och tillitsfull samverkan med vårdnadshavare.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka förskollärares erfarenhet i kommunikation med vårdnadshavare med annat modersmål än svenska. Intresset riktas mot kommunikation i de fall där kunskaperna i svenska ännu är bristfälliga.

- Vilka utmaningar beskriver förskollärare att det finns i kommunikationen med vårdnadshavare, där det finns risk för språkförbistring?

- Vilka strategier anser förskollärare att de behöver i kommunikationen med vårdnadshavare, där det finns risk för språkförbistring?

1.2 Uppsatsens disposition

I kapitel två presenteras databassökning, styrdokument, bakgrundslitteratur, tidigare forskning och teoretisk utgångspunkt som är relevant för studiens syfte och frågeställningar. I kapitel tre redovisas metod och den forskningsdesign som studien har utgått ifrån, vidare beskrivs urval, genomförande, dataanalys, tillförlitlighet och de etiska principerna. I kapitel fyra presenteras resultatet baserat på intervjuerna. Resultatet tematiserades och formade tre underrubriker, förskollärares kommunikativa strategier och förhållningssätt, strategier som stöd i kommunikationen och samverkans utmaningar. I kapitel fem presenteras en analys relaterat till det relationella perspektivet som är studiens teoretiska utgångspunkt. I kapitel sex kommer en diskussion av resultatet att redovisas i förhållande till tidigare forskning, styrdokument och bakgrundslitteratur. Vidare kommer metoddiskussion, relevans för förskolläraryrket, slutsats och vidare studier redogöras.

2 Bakgrund

I detta avsnitt kommer databassökning, styrdokument, bakgrundslitteratur och tidigare forskning redovisas utifrån studiens syfte och frågeställningar. Avslutningsvis presenteras studiens teoretiska perspektiv.

2.1 Databassökning

I databassökningen har olika databaser använts som Eric (Proquest), Google Scholar och Mälardalens högskolas bibliotek. För att kunna säkerställa att forskningen är vetenskaplig har sökningen utgått från de som är referegranskade. I sökningen har vi valt att inte använda forskning som är äldre än tio år för att nå den senaste forskningen som gjorts. De sökord som användes i Eric (Proquest) är, preschool teacher, perspectives, immigrant, collaboration och preschool. I Google Scholar användes sökord som föräldrasamarbete, mångkulturell utbildning, nyanlända och förskola. I Mälardalens högskolas bibliotek användes föräldrasamverkan och förskola som sökord. Efter att ha hittat ett flertal artiklar och avhandlingar som pekade mot ämnet, började läsningen av alla artiklar och avhandlingar för att sedan sälla bort och välja de som ansågs mest intressanta riktat mot studiens syfte och frågeställningar.

2.2 Styrdokument

Förskolans läroplan (Skolverket, 2018) betonar vikten av ett samarbete mellan hem och förskola för att främja barns lärande och utveckling. Förskolan har ett ansvar gentemot vårdnadshavare att tydliggöra förskolans uppdrag och mål. Detta för att de ska få rätt förutsättningar till delaktighet, inflytande och en förståelse över vad förskolan innebär för deras barns lärande och utveckling. Arbetslaget har ett gemensamt ansvar att skapa tillitsfulla relationer med hemmen för att barnet ska få en meningsfull och lustfylld vistelse på förskolan. Kontinuerliga samtal med

vårdnadshavare om barnets trivsel, lärande och utveckling ska ske. Arbetslaget ansvarar för att utvecklingssamtal genomförs. Det är förskolläraren som har det övergripande ansvaret för planering och utformning av utvecklingssamtalet och dess innehåll, vilket även föreskrivs i Skollagen (SFS 2010:800). Arbetslaget har enligt förskolans läroplan (Skolverket, 2018) en skyldighet att vara uppdaterade på barns personliga förhållanden där respekt för barns integritet ska tas i beaktande. Eftersom förskolan är en social och kulturell arena behöver alla som arbetar i utbildningen verka för en utbildning som genomsyras av öppenhet och respekt.

2.3 Samarbete mellan hem och förskola

Sandberg och Vuorinen (2020) förklarar att ett samarbete och en god dialog med vårdnadshavare är en förutsättning för barns lärande och utveckling. Grundstenar för goda relationer som kan främja barns utveckling är ömsesidighet, maktbalans och en empatisk förmåga. De beskriver att somliga samverkansformer sker utan någon som helst ansträngning medan andra upplevs mer komplicerade. De framhåller att en fungerande samverkan är som bäst när pedagoger och vårdnadshavare både kan och vill förstå varandra. Samarbetet mellan hem och förskola är en viktig process för att ge vårdnadshavare en inblick i förskolans utbildning, vilket vidare kan öka deras tillit och trygghet till pedagoger och utbildningen. Dessutom är det av särskild vikt att vårdnadshavare känner ett förtroende för förskollärares kompetens. Barn känner om deras vårdnadshavare har en bristande tillit till förskolan, vilket kan påverka barnets trygghet och tillit till pedagoger (Sandberg & Vuorinen, 2020).

Sandberg och Vuorinen (2020) beskriver att förskollärare som arbetar i socialt utsatta områden upplever att det finns en viss brist i vårdnadshavares engagemang och intresse där de varken ställer frågor eller kommer med synpunkter. Bouakaz (2016) förklarar att föräldrar som har utländsk bakgrund med erfarenhet från annat skolsystem än svenska kan ha svårigheter att förstå innebörden av en samverkan. Vidare lyfts olika faktorer som kan försvåra en samverkan och det är språkförbistring, missförstånd och skilda förväntningar som skulle kunna finnas i en mångkulturell förskola. Dessutom skulle kulturella och sociala hinder kunna vara en bidragande faktor till en svårare samverkan. Olika värderingar, religioner, normer och traditioner mellan vårdnadshavare och pedagoger skulle kunna leda till en samverkan som brister i att nå en nära relation då en brist av ömsesidig förståelse kan uppstå, förklarar Bouakaz (2016). Niss och Söderström (2015) förtydligar att förskollärare har ett ansvar att vara tydliga för vårdnadshavare vad som förväntas av dem samt vad de kan vara med och påverka. Det kan i sin tur underlätta för ett samarbete mellan parterna då de båda vet vad som förväntas av varandra. Jensen och Jensen (2008) klargör att det är pedagogerna som har det övergripande ansvaret för samarbetets kvalitet, de ska se till att samarbetet följer de kvaliteter som förskolans läroplan ger uttryck för. Även om pedagogerna har det övergripande ansvaret för samarbetets kvalitet, har även vårdnadshavare ett ansvar i mötet, menar de. I barnkonventionen (2018:1197) står det att vårdnadshavare har ett ansvar för barnets uppfostran och utveckling där de ska

stötta sitt barn att få sina rättigheter tillgodosedda. Alla beslut som tas ska alltid utgå från barnets bästa.

Sheridan m.fl. (2015) förklarar att förskollärare behöver besitta en social kompetens för att främja ett nära samarbete. Det innebär att ha en färdighet att kunna se människan framför sig där respekt, god människokänedom och ett etiskt förhållningssätt är bärande. Det handlar om att ge stöd åt andra utan på något vis kränka individen. Det är av vikt att vara lyhörd och en god lyssnare för att nå upp till en social kompetens. I mötet med vårdnadshavare är det betydelsefullt att inta den andres perspektiv för att skapa sig en förståelse för den andre.

2.4 Tidigare forskning

I detta avsnitt kommer tidigare forskning att presenteras utifrån svensk och internationell forskning med relevans för studiens syfte och frågeställningar.

2.4.1 Vårdnadshavares perspektiv

Lastikka och Lipponens (2016) studie påvisar goda resultat utifrån vårdnadshavares perspektiv när det handlar om samverkan i finsk förskola. I studien framkommer det att vårdnadshavare till stor del upplever att de får det stöd de behöver samt att förskolorna i stor utsträckning erbjuder olika samtalsformer som underlättar för en dialog. Dessutom framkommer det att vårdnadshavare och förskolepersonal har en öppen kommunikation då personal tar hänsyn till dem och deras barns behov. Vidare förklaras att en god förutsättning för föräldrasamverkan med familjer som kommit till ett nytt land är öppna dialoger med en ömsesidig relation. Det handlar om att skapa ett partnerskap där en förståelse för barns utveckling är likstämig. En förutsättning för en god samverkan är att ha en tillåtande atmosfär där människor accepterar varandras olikheter. Även om studien överlag visar att vårdnadshavare känner sig nöjda framkommer också en viss missbelåtenhet. Lastikka och Lipponen (2016) belyser att ett partnerskap behöver utvecklas mellan förskolepersonal och de vårdnadshavare som kommer från ett annat land. Vidare förklarar de betydelsen av att som förskolepersonal få en mångkulturell utbildning för att få kunskap om hur de på bästa sätt möter mångfalden i dagens samhälle.

2.4.2 Kommunikationens komplexitet och en förskollärares ansvar

Eckeskog (2019) beskriver ansvarsrollerna som vårdnadshavare och förskolepersonal har. Hon förklarar att förskolepersonal anser att det är deras ansvar att informera vårdnadshavare. Vårdnadshavare ansvarar i sin tur att hålla sig informerade kring vilka skyldigheter och rättigheter de har gentemot förskolan. Detta gäller generellt alla vårdnadshavare som har barn på förskolan. Det är viktigt att i kommunikationen med vårdnadshavare tydliggöra vilka förväntningar som ställs på dem i relation till förskolans utbildning. Förskollärarna i Eckeskogs studie beskriver en känsla av att vara en "tjatmoster" (Eckeskog, 2019, s. 125) då förskollärarna upprepade gånger kan behöva påminna vårdnadshavare om specifika saker som rör förskolan, vilket kan leda till att förtroendet dem emellan påverkas negativt. Eckeskog (2019) belyser också att

förskollärare upplever en brist av engagemang och intresse från vissa vårdnadshavare. Det förutsätter att oavsett om de känner sig tjatiga fortfarande informerar vårdnadshavare löpande på olika sätt för att tillgodose barnets bästa.

Eckeskog (2019) framhåller upplevelser från personal som verkar i en förskola med stor mångfald. De belyser utmaningar med vårdnadshavare som inte behärskar det svenska språket fullt ut. De informationsbrev som skickas ut till vårdnadshavare är på svenska och ibland översatta till engelska. Den viktigaste informationen förmedlas även muntligt till vårdnadshavare för att vara extra tydliga. I specifika fall som exempelvis utvecklingssamtal kan en tolk bokas in för att underlätta kommunikationen där en större förståelse för vad som sägs kan äga rum. I kommunikationen med vårdnadshavare, där det finns risk för språkförbistring använder personalen konkret material för att tydliggöra vad de vill förmedla som exempelvis vilka kläder som är bra för barnet att ha i förskolan, beskriver Eckeskog (2019). Dessutom förklarar personal att det är betydelsefullt att anpassa sitt språk i förhållande till vårdnadshavare som har bristfälliga kunskaper i det svenska språket. Det innebär att ha en förmåga att inte använda ett för avancerat språk som i sin tur kan förhindra en hierarki som kan uppstå mellan personal och vårdnadshavare, då vårdnadshavare skulle kunna känna en form av underlägsenhet. En utmaning som framkommer i studien är den nära kontakten som personal och vårdnadshavare skapar i tamburen. Resultatet visar att personal värnar om den kontakten som sker i tamburen och försöker ideligen övervinna språk och kommunikationssvårigheter som kan uppstå parterna emellan (Eckeskog, 2019).

2.4.3 Komplicerade faktorer för samverkan

Mahmood (2013) belyser utmaningar som nyetablerade förskollärare från Nya Zeeland kan uppleva i mötet med vårdnadshavare. Resultatet synliggör fem olika konstruktioner med underkategorier. Dessa konstruktioner är brist på ömsesidighet, svårigheter i att bygga relationer, maktberoende, förskollärares sociala identitet och oväntade utmaningar. Utmärkande utmaningar under dessa konstruktioner innefattar bland annat ett mindre engagemang från vårdnadshavares sida, kommunikationssvårigheter, skapa nära kontakt med vårdnadshavare, utbyte av information, kulturella skillnader samt ojämlika relationer (Mahmood, 2013).

Mahmood (2013) visar att förskollärare upplever att det är svårt att involvera vårdnadshavare i utbildningen trots olika strategier. Utmaningar som de kan ställas inför är kommunikationen med vårdnadshavare där de inte talar samma språk eller en form av ignorans från vårdnadshavarens sida. En utmaning kan vara de kulturella skillnader som finns, som exempelvis att vårdnadshavare inte vill att deras barn ska leka med vatten ute, då de kan bli förkyllda. Det kan också handla om att vårdnadshavare vill att deras barn ska ha många lager kläder på sig och förskollärarna ska se till att de håller sig varma. Mahmood synliggör också att förskollärarna visar ett genuint intresse men att de upplever att de tampas med en känsla av att inte kunna tillgodose allas behov. Förskollärarna i studien pekar på vikten av ett samarbete för att

ge barnen en meningsfull tillvaro där lärande och utveckling främjas. Förskollärarna är överlag överens om att bemöta vårdnadshavare med respekt och ödmjukhet. För att tillmötesgå vårdnadshavare framkommer några specifika strategier i bemötandet. Dessa är lyhördhet, positiv inställning, professionalitet samt kunna ge konstruktiv kritik (Mahmood, 2013).

Lunneblad (2013) beskriver vikten av att ha en förståelse för andras kultur då det är viktigt att försöka förstå någon annan individs perspektiv. Det är betydelsefullt att ha en förståelse för att vårdnadshavare och barn som kommit till ett nytt land kan ha en mindre kännedom om den svenska förskolan. Ett problem som framkommer är att förskolepersonal brister i sin tydlighet när de kommunicerar med vårdnadshavare. Det är förskolepersonalen som har det största ansvaret att göra sig tydlig i dialogerna med vårdnadshavare som har bristfälliga kunskaper i det svenska språket. Förskolepersonal behöver ha en självinsikt kring sitt sätt att kommunicera för att det inte ska bli några missförstånd. De upplever även att det kan ske kulturkrockar i mötet med vårdnadshavare. Dock är det av vikt att inte ha fördomar och inta ett bristperspektiv utan det handlar om att möta vårdnadshavare på ett professionellt sätt där alla individer ska ha samma möjligheter oavsett bakgrund (Lunneblad, 2013).

2.4.4 Relationsskapande i samverkan med vårdnadshavare

I en tysk studie av Kurucz m.fl. (2020) framhävs förskollärares perspektiv på immigrerade och icke immigrerade vårdnadshavares engagemang i förskolans utbildning. Resultatet visar att uppfattningen kring vårdnadshavares engagemang skiljer sig mellan förskolor. En bidragande faktor till ett större engagemang hos vårdnadshavare relateras till ett gemensamt synsätt om kulturell mångfald inom ett arbetslag. En anledning till ett mindre engagemang hos vårdnadshavare förklaras baserat på sammantaget av skilda uppfattningar av mångkulturell mångfald inom det befintliga arbetslaget i förskolan. Resultatet visar även att immigrerade och icke immigrerade vårdnadshavares brist på engagemang i förskolans utbildning skulle kunna bero på att de bor i ett särskilt utsatt område (Kurucz m.fl. 2020).

En svensk studie av Ljunggren (2018) behandlar mottagandet av nyanlända familjer i förskolan. Resultatet synliggör fyra teman som vid upprepade gånger återkommit, dessa är introduktion, organisation för trygghet och delaktighet, möjligheten att bearbeta skakande berättelser och kulturella broar. Ljunggren (2018) menar att introduktionen i förskolan spelar en viktig roll för familjer som kommit till ett nytt land. Det innebär att ha en struktur som möjliggör ett relationsbyggande mellan vårdnadshavare och förskolepersonal. Det är en avgörande del att lägga ner tid på att bygga en relation med dessa familjer för att skapa förutsättningar för ett förtroende. För att lära känna familjen kan en tolk eller en kollega som talar samma språk bistå som en resurs för att underlätta relationsbyggandet. Det är betydelsefullt att ge sig tid till att lära känna varandra och visa ett genuint intresse för att skapa förtroendefulla relationer. Resultatet visar en vilja att involvera dessa vårdnadshavare genom att motarbeta gränsen i hallen mellan hemmet och förskolan. Utvärderingar som gjorts

kring arbetet med familjer som kommit till ett nytt land visar ett framgångsrikt resultat, där vårdnadshavare har blivit mer involverade i förskolans utbildning.

I en svensk studie av Vuorinen (2020) beskrivs förskollärares kompetens. Det innebär en förmåga att kunna individanpassa sin kommunikation och sitt relationsskapande i mötet med olika vårdnadshavare. Resultatet visar att trygghet och tillit är viktiga grundstenar i ett relationsbyggande, det handlar om en trygghet till förskolans utbildning samt till personalen. Förskollärare behöver visa en ödmjukhet, öppenhet och ömsesidighet i de olika samverkansformerna som sker tillsammans med vårdnadshavare. Det är betydelsefullt att bekräfta den andre, förmedla information, lyssna in, kommunicera och ställa frågor. En betydelsefull del att synliggöra från förskollärarnas sida är arbetet med barns lärande och utveckling. Dock uppfattar förskollärare att vårdnadshavare inte i lika stor utsträckning efterfrågar om barns lärande utan det är omsorgen som är central från deras sida (Vuorinen, 2020).

2.5 Teoretisk utgångspunkt

I denna studie används ett relationellt perspektiv för att förstå relationen mellan förskollärare och vårdnadshavare. I analysen kommer detta perspektiv bidra till förståelsen för vilken betydelse sociala relationer har för samverkan i förskolan.

2.5.1 Sociala relationer

Aspelin (2013) förklarar relationell pedagogik som ett teoretiskt synsätt med utgångspunkt i relationens betydelse mellan individer där begrepp som samtal, kommunikation, interaktion och möten mellan människor är bärande. Dessa begrepp är grundstenar för att främja sociala relationer. De sociala relationerna utvecklas enligt Aspelin och Persson (2011) genom interaktion. Det innebär att individer möts i olika former av kollektiva sammanhang och samhällsliga relationer. Sociala relationer är betydelsefullt för barns lärande och utveckling och om dessa inte främjas i en samverkan kan det uppstå problematik och en individ lämnas ensam till att söka efter kunskap. Relationell pedagogik kan delas upp i två olika nivåer, den första nivån riktar sig till en mer strukturerad pedagogik som lärare förhåller sig till för att bygga en social och organiserad utbildning. Den andra nivåns fokusområde ligger på ett mer personligt och äkta möte mellan människor, där det finns utrymme för spontana möten (Aspelin & Persson, 2011).

Enligt Aspelin (2013) kan relationsbegreppet delas in i två aspekter, sam-verkan och sam-varo. Den första handlar om en process som är planerad och/eller strukturerad mellan två eller flera individer. Denna process är förutsägbar och målinriktad. En sam-verkan innebär att två individer eller fler samordnar sina handlingar för att möjliggöra en betydelsefull interaktion. Det är en process med hänsyn till kulturella, språkliga och kommunikativa normer som måste tas i beaktande. Aspelin och Persson (2011) förklarar att det är en mer formell process med ett målinriktat intresse som ligger utanför relationen. En sam-verkan anses vara förutsägbar då delar av planering och

beräkning finns. Människor som deltar i en socialt strukturerad aktivitet, möts i relation med andra, där de ägnar sig åt att samtala, diskutera, reflektera och analysera. En sam-varo handlar istället enligt Aspelin (2013) om ett mer spontant möte som sker mellan människor, där det sker ett ömsesidigt och personligt möte individer emellan. Aspelin och Persson (2011) förklarar att sam-varo innebär att ett möte mellan människor kan ske plötsligt då två subjekt eller fler möts i ett genuint möte. Sam-varon är en målsättning och meningen finns i själva relationen. Det är betydelsefullt för personliga och genuina möten att ta vara på både sam-verkan och sam-varo, då de är beroende av varandra.

2.5.2 Förskollärarkompetens

Aspelin och Persson (2011) framhåller att lärare behöver relationell lärarkompetens för att uppnå goda resultat i samverkan, vilket innebär att lärare behöver visa empati, respekt och tålmod mot individen. Läraren har det övergripande ansvaret för en fungerande interaktion där förståelse för kulturella, sociala och individuella förutsättningar är av vikt. Aspelin och Persson (2011) förklarar att en lärare har ett ansvar att skapa atmosfärer som främjar sociala relationer vilket synliggör betydelsen av lärarens kompetens. Aspelin (2013) förklarar att lärare dagligen arbetar med relationer både i spontana och oplanerade sammanhang, då denne ingår i en kultur där olika sociala sammanhang existerar. Lärare behöver ha en förmåga att tänka om, resonera och använda sig av olika strategier för att nå ut till individen på bästa sätt (Aspelin & Persson, 2011). Det är betydelsefullt i mötet mellan individer att dialogen är ömsesidig och tillåtande när olika samtalsprocesser uppstår. Det är viktigt att ha samma utgångspunkt i dialogen och fokus ska ligga på en gemensam förståelse över samtalsinnehåll, det innebär hur en förståelse mellan individer skapas för att främja sociala relationer sinsemellan. En förutsättning för god kommunikation är en väl fungerande relation som när en ömsesidig kontakt mellan individer uppstår, det innebär att kommunikationen sker tillsammans, förklarar Aspelin och Persson (2011). Vidare framhåller de att lärare använder sig av olika strategier i kommunikationen där engagemang, yrkeskompetens, ställa öppna frågor samt konkreta material var framhäande. Det är betydelsefullt för utbildningens kvalitet att lärare har utbildning och material att tillgå som resurs som alltid utgår från barnets bästa.

Det relationella perspektivet kommer användas som utgångspunkt i studien. Fokus kommer ligga på samverkan med vårdnadshavare som har ett annat modersmål än svenska, där det finns risk för språkförbistring. Vi ser att sociala relationer är betydelsefullt för att främja en ömsesidig kommunikation. De bärande begreppen för sociala relationer är möten mellan människor, kommunikation och interaktion (Aspelin, 2013). De begrepp som kommer att användas i analysen är sam-varo och sam-verkan för att belysa olika samverkansformer och en lärares relationella kompetens där egenskaper som att visa empati, respekt och tålmod är centrala.

3 Metod

I detta avsnitt presenteras den forskningsdesign som valts och hur urvalet av förskollärare har gått till. Vidare beskrivs studiens genomförande och vilken dataanalys som använts. Slutligen beskrivs studiens tillförlitlighet och en redogörelse för de etiska principerna och hur de har beaktats.

3.1 Forskningsdesign

En kvalitativ forskningsansats valdes för att undersöka förskollärares erfarenheter kring kommunikation med vårdnadshavare, där bristfälliga kunskaper i det svenska språket finns. Den datainsamlingsmetod som användes var en semistrukturerad intervju med förplanerade frågor. Metoden valdes för att få en flexibel intervju med möjlighet att ställa följdfrågor för att få ett mer omfattande svar utan begränsningar. En semistrukturerad intervju innebär enligt Bryman (2018) att det finns en intervjuguide som ger intervjuaren möjlighet att ställa följdfrågor utefter deltagarens svar. På grund av den rådande situationen med Covid-19 och det pågående RS-viruset valde vi att genomföra intervjuerna över Zoom. Detta valdes utifrån att vi skulle kunna säkerställa att intervjuerna kunde genomföras även om minsta förkylningssymtom skulle uppstå för att följa folkhälsomyndighetens rekommendationer (Folkhälsomyndigheten, 2021).

3.2 Urval

Denna studie har utgått från ett målstyrt urval som innebär att undersökningsslagarna inte har valts ut slumpmässigt utan har valts utifrån de deltagare som ansågs vara relevanta utifrån de frågeställningar som ska besvaras (Bryman, 2018). Den urvalsmetod som vi ansåg mest lämplig för studien var ett kriteriestyrt urval som innebär att en individ som deltar uppfyller de rätta kriterierna som valts utefter studiens syfte och frågeställningar (Bryman, 2018). Kriterierna för att kunna medverka i studien var att deltagarna skulle ha en anställning på en mångkulturell förskola och inneha en förskollärlig legitimation. Åtta förskollärare med varierad års erfarenhet inom förskolan intervjuades. Vi tog kontakt med förskollärare som var verksamma inom tre skilda kommunala förskolor på olika avdelningar. Kontakten togs via sociala medier och sms-meddelande. Då området vi valde att utforska riktades mot kommunikation med vårdnadshavare med annat modersmål än svenska var det av särskild vikt att förskollärarna hade en anställning på en mångkulturell förskola.

3.3 Genomförande

Processen inleddes med att vi valde ut potentiella förskollärare med förskollärlig legitimation som arbetade på en mångkulturell förskola. Sedan tog vi kontakt med åtta förskollärare vid tre olika kommunala förskolor i en mellansvensk stad på skilda avdelningar via sms och sociala medier och frågade om de ville delta i en intervju. I kontakten tog vi reda på deras mejladress för att kunna skicka ut missivbrev (bilaga 1) och intervjuguide (bilaga 2) om det önskades samt bokade intervjutid.

Intervjuerna genomfördes över Zoom på grund av den rådande situationen med Covid-19 och RS-viruset, detta då vi ville säkerställa att intervjuerna kunde genomföras även om minsta förkylningssymtom skulle uppstå. Inför intervjun mejlades en Zoom-länk ut till förskolläraren. Innan intervjun påbörjades frågade vi förskolläraren om denne tagit del av missivbrev och intervjuguide samt om det gick bra att vi spelade in intervjun. Efter ett godkännande påbörjades intervjun där vi ställde fråga efter fråga med utrymme för flexibilitet och följdfrågor för att få ett fördjupat och bredare svar. Varje intervju tog cirka 30 till 40 minuter och vi beslutade oss att båda två skulle närvara på varje intervju för att kunna stötta och komplettera varandra samt få en likvärdig uppfattning om intervjuens innehåll. Intervjuerna genomfördes under två veckors tid och vi transkriberade det insamlade materialet löpande mellan varje intervjutillfälle. Det tog oss cirka 24 timmar sammanlagt att transkribera intervjuerna och datamaterialet blev 62 sidor långt.

3.4 Dataanalys

Vi gjorde en tematisk analys för att få en djupare syn på vad innehållet ur vårt insamlade datamaterial visade. Intervjuerna spelades in för att kunna återgå till vad förskollärarna sa, därefter transkriberades intervjuerna fortlöpande för att kunna få en noggrannare översikt. Bryman (2018) menar att det kan underlätta för en analys av vad människor berättar när en intervju spelas in och transkriberas. Via transkriptionerna kunde vi följa upp datamaterialet och läsa det flera gånger, vilket gav oss en mer fördjupning i förskollärarnas svar. Svaren bearbetades, urskildes, grupperades och färgkodades samt diskuterades för att slutligen skapa teman utifrån vad som utmärkte sig och väckte vårt intresse med utgångspunkt från studiens syfte och frågeställningar. Olika teman plockades ut utifrån svar som väckte ett intresse och som flera gånger återkom. Datamaterialet lästes flera gånger och olika teman noterades. Under läsningens gång identifierades likheter och skillnader relaterat till förskollärarnas svar. Ett tema bygger på kategoriseringar som görs utifrån det insamlade datamaterialet. Dessa kategorier utgjorde sedan olika teman som hade en koppling till frågeställningarna. De teman som bildades var förskollärares kommunikativa strategier och förhållningssätt, strategier som stöd i kommunikationen och samverkans utmaningar. För att kunna få svar på studiens frågeställningar har vi utgått ifrån dessa tre teman och plockat ut delar som behandlar området. Tillvägagångssättet relateras till Brymans (2018) beskrivning av tematisk analys. I den teoretiska analysen har vi använt oss av det relationella perspektivet för att försöka förstå och analysera förskollärarnas olika svar kring deras erfarenhet av att samverka med vårdnadshavare, där det finns risk för språkförobistring i det svenska språket.

3.5 Tillförlitlighet

Bryman (2018) beskriver en kvalitativ forsknings tillförlitlighet som består av fyra delkriterier, trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet och en möjlighet att styrka och konfirmera. Dessa delkriterier har noggrant följts genomgående i studien. Trovärdighet innebär enligt Bryman (2018) att forskningen går i linje med de

riktlinjer och regler som existerar. Vidare förklarar Bryman att deltagare som deltar i studien ska ges möjlighet att ta del av resultatet. Detta har beaktats genom hela studiens gång där vi har följt de riktlinjer och regler som finns genomgående. Baserat på dessa regler och riktlinjer kommer förskollärarna och allmänheten få ta del av resultatet när studien blivit publicerad på DIVA-portalen. Enligt Bryman innebär överförbarhet huruvida studiens resultat kan användas i andra kontexter, för det behövs detaljerade beskrivningar utföras i metodavsnittet. En studie som innefattar en liten grupp individer kan leda till att resultatet blir mer djupgående eftersom fokuset ligger på det som är unikt i den kontext som studerats. För att liknande studier ska kunna genomföras har vi utförligt beskrivit processens alla delar. Åtta förskollärare har intervjuats som arbetar på skilda mångkulturella förskolor i en mellansvensk stad som gav detaljerade svar som ledde till ett fylligt resultat. Studien strävade efter att möjliggöra en överförbarhet genom deltagarnas rikliga beskrivningar samt genom beskrivningar av kontexten i sin helhet. Däremot går det inte att generalisera resultatet eftersom studien är begränsad på antal deltagare. Gällande pålitlighet menar Bryman att en fullständig redogörelse görs för forskningsprocessen, där det säkerställs att alla delar i processen tydligt framställs. Detta har beaktats genom att tydligt beskriva studiens olika delar och en fullständig redogörelse har gjorts. Vidare har studien kritiskt granskats av kurskollegor vid grupphandledning. Det sista delkriteriet är möjlighet att styrka och konfirmera, vilket innebär enligt Bryman att det inte går att säkerställa att forskaren har varit objektiv i samhällelig forskning samt försöker forskaren påvisa att denne har verkat i god tro. Genomgående under studiens gång har åtanke varit att inte påverkas av olika faktorer och egna värderingar, då vi har gjort allt för att verka i god tro.

3.6 Etiska principer

Vi har beaktat Vetenskapsrådets forskningsetiska principer som är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet (Bryman, 2018; Vetenskapsrådet, 2017). Informationskravet innebär att deltagaren får ta del av studiens syfte och tilldelas information kring vad en medverkan betyder och vilka rättigheter denne har under studiens gång. Detta beaktades genom att förskollärarna fick ta del av studiens syfte i ett missivbrev (bilaga 1) som skickades via mejl. Förskollärarna informerades också om varför deras medverkan var av betydelse för studien. Vidare framkom det i brevet att en intervju skulle användas som metod och även en information om tidsåtgång belystes och de etiska principerna. Samtyckeskravet innebär att deltagaren när som helst har rätt att avbryta samt välja att avstå eller bara svara på enstaka frågor. Deltagaren har även rätt till att välja att dra tillbaka sin medverkan under hela studiens gång utan att behöva ge motivering utan negativ följd. Detta togs i beaktning genom att vi i samband med intervjuerna säkerställde att förskollärarna läst missivbrevet och därefter fick medge sitt samtycke muntligt till att delta i studien. Konfidentialitetskravet innebär att deltagaren är anonym i studien och ingen känslig information kommer att offentliggöras. Detta beaktade vi genom att förskollärarna var anonyma där inga namn i studien skrevs ut och materialet kommer att raderas efter publiceringen på DIVA-portalen.

Nyttjandekravet handlar om att det insamlade datamaterialet som samlas in från enskilda personer endast är till för ett forskningsändamål. Vi beaktade detta genom att informera om att underlaget som samlades in genom intervjuerna endast kommer att användas för vår studie och kommer därav aldrig att användas igen.

4. Resultat

I detta avsnitt kommer studiens resultat presenteras i tre underrubriker, förskollärares kommunikativa strategier och förhållningssätt, strategier som stöd i kommunikationen och samverkans utmaningar, för att besvara studiens syfte och frågeställningar.

Vi har intervjuat åtta förskollärare på tre olika förskolor i en mellansvensk stad. Alla arbetar på skilda avdelningar på mångkulturella förskolor, med varierande arbetslivserfarenhet från åtta upp till 34 år. På de avdelningar som respektive förskollärare arbetar på kan det finnas från fem olika talade språk upp till 14.

4.1 Förskollärares kommunikativa strategier och förhållningssätt

Resultatet visar ett stort engagemang hos förskollärare gällande samverkan med vårdnadshavare, där det finns risk för språkförbistring. Resultatet visar flera strategier som är betydelsefulla att ha som förskollärare i mötet med vårdnadshavare då språket kan vara ett hinder att förstå varandra fullt ut. Flera betonar vikten av att vara lyhörd och se individen som finns framför en. Det innebär för dem att det är av vikt att bekräfta och lyssna in vad en vårdnadshavare förmedlar och uttrycker. Resultatet visar att förskollärare anser att de behöver agera professionellt och alla påpekar att det är betydelsefullt att anpassa sitt språk efter individen. För alla är det viktigt att bemöta vårdnadshavare på ett vänligt och professionellt sätt. Framför allt belyser förskollärare vikten av att vara glad och ha en positiv inställning. Resultatet visar att alla har samma målsättning att på bästa sätt främja för en likvärdig förskola där alla vårdnadshavare oavsett vilket språk som talas ska ges samma förutsättningar. Vidare framkommer det att de behöver anpassa kommunikationen då den är lika viktig som all kommunikation som sker mellan vårdnadshavare oavsett vilket språk någon talar. Resultatet visar att förskollärarna tar stöd av kollegor som talar vårdnadshavarens modersmål. En förskollärare berättar att när en kollega kommer in för att stötta är det viktigt att hen står kvar för att fortfarande vara delaktig i samtalet även fast hen inte förstår vad som sägs. Det tydliggörs i följande citat:

[...]hämtar en kollega som kan modersmålet för att förstärka men att jag hela tiden är aktiv och deltar i den här processen, att jag visar att jag vill vara med och kommunicera. Jag står kvar, jag lyssnar på de som pratar [...] Så står jag liksom och deltar i samtalet fast jag inte riktigt exakt vet vad de pratar om. Jag vet ju andemeningen för det är oftast jag som har bett att kan du förklara det här och det här för vårdnadshavaren och så står jag bredvid och nickar och ser instämmande ut så att jag verkligen deltar aktivt, det är sådant som jag gör medvetet för att se att jag också är en samtalspartner som vill mötas (Förskollärare, 1).

Resultatet synliggör vikten av att bygga en bro mellan vårdnadshavare och förskollärare där deras gemensamma mål är barnets bästa. En förskollärare förtydligar betydelsen av trygga föräldrar "eftersom jag älskar mitt jobb, jag gör det bästa som jag kan för att för mig, föräldrarna är den här bron mellan mig och barnet. Om föräldrarna är trygga och de har knutit an till oss på bästa sätt då speglar den till barnet och då blir barnet tryggt hos oss" (Förskollärare, 4). Resultatet visar att trygghet och tillit är viktiga faktorer för att skapa en god och ömsesidig relation med vårdnadshavare. Vidare framkommer det att lyhördhet är en betydelsefull kompetens, en förskollärare betonar att lyhördheten är jätteviktigt och hen behöver fånga upp vårdnadshavarens känsla, hur de ser ut i ögonen och om allt verkar kännas bra, det innebär att vara ödmjuk.

Strategier som framkommer i resultatet är att göra sig tydlig i kommunikationen, prata långsamt, upprepa och använda korta meningar. Samtidigt beskriver en förskollärare att hen varit på en föreläsning där ett sådant förhållningssätt diskuterades. Hen berättar "Jag var på en föreläsning om just flerspråkighet hos både föräldrar och barn, att vi också dumförklarar föräldrar med annat språk än svenska, man går ner i takt, man pratar långsammare, tydligare men det kanske man alltid inte behöver göra alla gånger, de förstår ändå" (Förskollärare, 5). I resultatet framgår det ett förhållningssätt om att vara professionell, lugn och glad och ha ett positivt bemötande samt möta alla vårdnadshavare på ett likvärdigt sätt. Vidare visar resultatet att det är viktigt att anstränga sig och visa ett genuint intresse för att främja en god kommunikation, då alla vårdnadshavare ska känna sig välkomna i förskolan. Det är betydelsefullt att vara medveten om hur informationen kan förmedlas på ett tydligt sätt samt vad som behöver göras för att skapa goda möten. En förskollärare förklarar vikten av att ha inställningen att alla vårdnadshavare har lika mycket rätt till information oavsett vilket språk som talas. Kommunikationen får inte vara ett hinder för att information ska förmedlas utan det ställs krav på hen att hitta olika lösningar att nå fram. Hen beskriver:

Det ställs ju krav på att jag ska kunna förklara på ett förståeligt sätt, för jag kan ju inte välja att inte berätta saker för att vi inte kan kommunicera med språket utan dem har ju lika mycket rätt att veta vad förskolan handlar om, vilka mål vi har och våran struktur och allting. Så det är ju min uppgift att se till att det nås fram i alla fall, och då kan det vara, min uppgift kan vara att jag går och hämtar min kollega som kanske kan arabiska så hon får berätta men jag får ju se till att det sker. (Förskollärare, 7)

Resultatet visar vad som anses vara viktiga egenskaper i en förskollärarkompetens så som lyhördhet, öppenhet, engagemang, ödmjukhet, respekt, lugn och att vara glad. Vidare framkommer betydelsen av att möta alla likvärdigt och deras gemensamma mål med vårdnadshavare är barnets bästa.

4.2 Strategier som stöd i kommunikationen

Resultatet visar att när det verbala inte räcker till i kommunikationen använder förskollärarna sig av andra strategier för att kommunicera med vårdnadshavare, de

alla yttrade sig om att allt de vill är att göra sitt bästa. Resultatet visar olika strategier men tolk som resurs benämns av samtliga. De alla tar stöd av denna resurs i större samverkansformer. Några förskollärare förde fram negativa uppfattningar av att boka in en tolk. Det framhävs olika upplevelser om att en tolk kan ställa till problem och påverka negativt på en människas integritet. Detta förtydligas i citatet nedan:

En tolk kan ställa till med problem genom man tänker att föräldrarna kan bli osäkra och känna sig otrygga för att de inte vet vem tolken är. Ska sen tolken springa runt på stan och skvallra till mina släktingar om det här som jag kanske säger nu i det här rummet. Den känslan har en del med sig. Och att i vissa kretsar är det så pass, vad ska man säga att folk har flytt ifrån andra länder i ett närområde [...] runt omkring där jag jobbar så är det jättemånga som känner varandra för de kommer från samma by i Irak och det är svägerskor, det är kusiner och det ena och det andra och så att, då kommer en tolk in som faktiskt känner min granne och då kan det räcka med det för att det ska bli osäkert. (Förskollärare, 1)

Resultatet visar att det finns situationer där förskollärare upplever en osäkerhet från vårdnadshavarens sida att boka in en tolk till ett möte. Flera betonar att vårdnadshavare skäms över att boka in tolk eller anser själva att de har tillräckliga kunskaper att tala och förstå det svenska språket. Samtliga uttrycker en förståelse för varför det kan skapas problem med en tolk då de själva berättar om olika dilemman som kan uppstå när en tolk ska närvara. Det kan handla om en viss osäkerhet från förskollärarnas sida om tolken faktiskt förstår det som ska informeras då denne kanske inte har en inblick i förskolans utbildning. En annan faktor som lyfts fram i resultatet är att det är svårt att säkerställa om vårdnadshavare har fått rätt information via tolken då det är svårt att veta om tolken har översatt det som sagts på rätt sätt, eftersom förskolläraren själv inte besitter kunskap i det översatta språket.

Resultatet visar olika uppfattningar kring när en tolk behöver bokas in, vilket framhävs i förskollärarnas olika svar. Några talar om att en tolk bara bokas in med ett godkännande av vårdnadshavare med respekt för individen samt för att värdesätta vårdnadshavarens önskan, en förskollärare uttrycker särskilt: "Nej, så då måste man ju värdesätta för vad den säger, har den sagt nej då tvingar jag inte in en tolk så då får man väl hoppas att man når föräldern på det här sättet man vill" (Förskollärare, 5). En annan betonar att de tydligt klargör för vårdnadshavare att det är för förskolans egen skull som en tolk bokas, detta tydliggörs i följande citat:

Och ibland är det också så föräldern tycker att, men herregud jag är ju jättebra på svenska men många kan säga nej jag vill inte ha någon tolk, att man då får säga att nej det är inte för din skull vi har tolken utan det är för oss också för att vi ska förstå dina budskap och det du berättar om ditt barn och du är vårdnadshavare och du är ju jätte viktig. Så många gånger så är det ju ett sätt att säkerställa att man som pedagog också själv förstår föräldern. (Förskollärare, 6)

En förskollärare berättar att avdelningens arbetslag sinsemellan avgör om en tolk ska bokas in eller inte oavsett vad vårdnadshavare anser. Resultatet visar att språket inte ska vara ett hinder för att få den information som alla vårdnadshavare har rätt till att

få angående sitt barn. Därför kan en tolk i sammanhang där viktiga frågor diskuteras vara ett bra stöd, då förskollärarna lättare kan säkerställa att vårdnadshavare förstår.

Resultatet visar andra strategier som används för att på bästa sätt nå fram till vårdnadshavare. Eftersom tolk endast bokas in till planerade möten anses det nödvändigt att ta till andra strategier i kommunikationen som sker i dagliga sammanhang. Det framkommer att olika strategier används för att tydliggöra sin verbala kommunikation, vilka är konkret material, bilder, kroppsspråk, peka, visa, gester och mimik. Vidare visar resultatet att förskollärarna använder sig av att tala engelska i den mån de kan eller tar stöd av andra kollegor som kan behärska vårdnadshavares modersmål. Det framkommer även upplevelser att de får spela någon form av teater för att göra sig övertydliga i kommunikationen. Uttalanden som ”hoppa runt som en teaterapa” (Förskollärare, 8), ”spela teater” (Förskollärare, 1) och ”man känner sig nästan lite barnslig” (Förskollärare, 2) framhävs. Resultatet visar att det blir en utmaning men samtidigt väldigt roligt och det blir en mängd skratt, berättar förskollärarna. En förskollärare understryker särskilt att vårdnadshavare blir tacksamma av att de får en förståelse för informationen som förmedlas.

Resultatet visar en strategi i att ta stöd av en annan kollega för att förtydliga och förstärka den information som ska nås fram men också att förskollärarna någon gång använt sig av Google Translate när en kollega inte finns tillgänglig som stöd. Samtidigt betonar de att det inte är optimalt att använda sig av det, då det är ett opålitligt verktyg eftersom de inte kan säkerställa att det översatts rätt samt att de i efterhand har fått höra att det också blivit fel. Däremot framkommer det i resultatet att det varit en bra utväg att översätta korta ord eller meningar. Resultatet visar även andra verktyg som enskilda förskollärare använder sig av så som QR-koder och penpal.

Resultatet lyfter fram resurser som att använda sig av vårdnadshavares egna barn på förskolan, barnens äldre syskon, släkt eller andra vårdnadshavare med samma språk som har barn på samma förskola. Flera betonar att det inte känns helt rätt att överlåta ansvaret till äldre syskon men i vissa fall används de på vårdnadshavares begäran som en sista utväg. Vidare framkommer det att en del förskollärare använder förskolans läroplan i mötet med vårdnadshavare, där de synliggör förskolans uppdrag och strävansmål.

4.3 Samverkans utmaningar

Resultatet visar att förskollärarna upplever att det kan uppstå vissa utmaningar att bygga en ömsesidig kommunikation med vårdnadshavare som har bristfälliga kunskaper i svenska. En utmaning som alla påpekar är de omständigheter som kan uppstå med att boka in en tolk. Resultatet visar olika upplevelser kring när en tolk närvarar så som att det är svårt att bygga en ömsesidig relation och att det är svårt att få ett flytande samtal då dialogen stagnerar när tolken ska översätta parterna emellan. Somliga förskollärare förklarar däremot att vårdnadshavare närvarar vid ett utvecklingssamtal trots att en tolk är inbokad. Resultatet visar att det är vid

föräldramöten som närvaron minskar, då fler tolkar kan översätta samtidigt på olika språk. Några förskollärare förklarar att det har varit svårt att få flerspråkiga vårdnadshavare att närvara på föräldramöten då de själva förklarar att de har svårt att förstå och följa med i vad som sägs. En förskollärare har frågat vårdnadshavare varför de inte närvarar vid föräldramöten och beskriver en situation: "Ja jag har frågat vid något tillfälle och då säger de att nej jag förstår inte säger de då, det blir för mycket prat och för snabbt och då hänger man inte med liksom" (Förskollärare, 7). Resultatet visar en svårighet att hålla i ett föräldramöte med många flerspråkiga vårdnadshavare då mötet inte flyter på och det blir svårt att ha ett sammanhängande möte. Därför har några förskollärare försökt hitta andra lösningar för att mötas där det är mer informellt än formellt. Exempel på en form av samverkan som två förskollärare beskriver är familjekvällar, då får alla familjer ta med sig en rätt som representerar sin kultur, vilket i sin tur resulterade i att fler vårdnadshavare närvarade. En av förskollärarna beskriver:

Mm, jag tänker när vi har nu har vi ju inte haft det, men föräldramöte, där ser vi ju skillnad, det är ju sällan vårdnadshavare till flerspråkiga barn som kommer om man inte har god svenska själv som förälder då, det är jättetydligt jätte jättetydligt. Men där valde vi sen att göra som att vi hade en sån här familje, det var ju samma sak när vi hade familjekvällar och då kom de inte heller, det gjorde dem inte men sen gjorde vi familjekvällar där de fick ta med sig mat från sin kultur och då kom alla och då var alla med så att man kan mötas på det sättet med genom matkulturen då och prata om det. (Förskollärare, 7)

Resultatet visar att förskollärare upplever att det är svårt att nå ut till vårdnadshavare, där det finns risk för språkförbistring. Det framkommer bland annat upplevelser att det lätt blir missar i kommunikationen och kulturkrockar som beror på skilda uppfattningar om olika saker. En förskollärare uttrycker att hen strävar efter en professionell kommunikation men att det är svårt när de inte kan mötas kring språket. Resultatet visar att det är svårt att säkerställa om information har nått fram då vårdnadshavare kan nicka och säga att de förstår men i ett senare skede märker förskollärarna att det blev ett missförstånd. Detta citat exemplifierar det som beskrivits:

Alltså kulturkrockar kan ju också göra att det blir svårt ibland. Men alltså brista i kommunikationen kan det ju göra närsomhelst, man tror att det går fram också när de nickar. För oftast är det ju så att då kommer nicken och ja säger de och så kan det bli något annat, så då får man ju ta om och ta om och visa igen och prova igen, det blir många små missförstånd. Det kan vara så om att är det ja och nej frågor att de nickar på ja och då tror jag att de förstår, det är svårt (Förskollärare, 2).

En annan förskollärare förklarar vikten av att inte skuldbelägga vårdnadshavaren när ett missförstånd uppstår och det brister i kommunikationen, utan hen menar att det är viktigt att vara glad och positiv. Hen berättar:

[...] nej vad tokigt det vart, så att man inte lägger skulden heller, för det kanske lätt blir om man inte kan språket att man skäms lite när man inte förstår och jag vill inte att de ska skämmas för att de inte förstår mig, jag måste ju se till att de förstår mig då, det blir min uppgift, blir det. (Förskollärare, 7)

Resultatet visar att vårdnadshavare nickar och säger att de förstår men samtidigt uttrycker förskollärarna att det är svårt att veta om de har förstått det som förmedlats. Vidare visar resultatet olika strategier för att säkerställa att det som förmedlas når ut, så som att repetera, skriva ner på en lapp, läsa av ögon och kroppsspråk, för att på ett lättare sätt kunna avgöra om det som förmedlats har förståtts korrekt. Resultatet visar att i vissa samtal kan viktig information falla bort på grund av språkförbistringar. Vidare framkommer det att inte tvinga sig på vårdnadshavare om de säger att de har förstått även om förskollärare märker att vårdnadshavare inte alls förstår och inte ger ett gensvar. Det är viktigt att fortsätta traggla, däremot är det betydelsefullt att respektera vårdnadshavare om de insisterar på att de har förstått. En utmaning som framhävs i resultatet är att vårdnadshavare inte alltid har en förståelse för vad de kan förvänta sig av förskolan samt vad förskolan har för förväntningar på dem. Resultatet visar att vårdnadshavare många gånger inte har en förståelse över det svenska skolsystemet och vad förskolan innebär för deras barns lärande och utveckling. En förskollärare betonar särskilt att förskolan behöver få ett tydligare uppdrag i hur de kan förklara för vårdnadshavare innebörden med förskolan. För att samspelet och kommunikationen ska fungera behöver vårdnadshavare få veta vad som förväntas av dem och vad de kan förvänta sig av förskolan. Resultatet visar att de träffat på vårdnadshavare som känner en skam över att inte kunna göra sig förstådd eller förstå vad den andre menar.

En särskild utmaning som kan uppstå relaterat till kultur är enligt resultatet synen på utevistelse. Det framgår att vårdnadshavare inte förstår vikten eller sambandet med att vara ute när det är kallt, då de är rädda för att deras barn ska bli sjukt. Vidare framkommer det att vårdnadshavare inte alltid har en förståelse till att de behöver ta med tillräckligt varma kläder till förskolan för att barnet ska kunna vara ute när det är kallt.

Resultatet visar att arbetet med likvärdighet är en stor utmaning som förskolor har idag. Det framkommer bland annat en upplevelse om att tiden inte räcker till för att organisera utbildningen samt översätta viktiga budskap eller information till vårdnadshavare. Vidare visar resultatet en svårighet att kunna avgöra om en kommunikation är tydlig nog, då det är svårt att säkerställa om vårdnadshavare har förstått. En förskollärare betonar också en form av hierarki och status som kan uppstå mellan förskollärare och vårdnadshavare. Hen menar att en svensk förskollärare har ganska hög status och det kan leda till att vårdnadshavare inte vågar ta kontakt för att de kan känna en rädsla av att inte förstå. Enligt förskolläraren är det betydelsefullt att vara lyhörd för dessa dilemman som kan uppstå mellan förskollärare och vårdnadshavare. Resultatet visar att förskollärarna anser det är viktigt att de gör allt för att få vårdnadshavare att förstå, dessvärre upplever de att vårdnadshavare med bristfälliga kunskaper i svenska inte ges samma förutsättningar som vårdnadshavare med goda kunskaper i det svenska språket, vilket samtliga betonar som en brist. En förskollärare uttrycker särskilt "Men det är ju där jag tycker att vi jobbar på att hitta andra utvägar hela tiden sen kanske det inte är likvärdigt men det är ju någonting man ändå jobbar på hela tiden" (Förskollärare, 6). Resultatet visar att förskollärarna gör allt

de kan och lägger ner både tid och engagemang för att nå fram till vårdnadshavare, men betonar att det inte är enkelt.

5. Analys

I detta avsnitt kommer en analys av resultatet relaterat till relationella perspektivet presenteras. Analysen presenteras utifrån de tre teman som finns i resultatet, förskollärares kommunikativa strategier och förhållningssätt, strategier som stöd i kommunikationen och samverkans utmaningar med utgångspunkt från studiens syfte och frågeställningar.

5.1 Analys av förskollärares kommunikativa strategier och förhållningssätt

Resultatet visar fram flera egenskaper som förskollärare behöver besitta i samverkan med vårdnadshavare, där det finns risk för språkförbistring. Dessa egenskaper är lyhördhet, engagemang och att vara glad. Resultatet visar betydelsen av att se individen framför sig och ha en förmåga att hitta strategier för att mötas. Det handlar om att anpassa kommunikationen efter individen oavsett vilket språk denne talar, då all kommunikation är viktig, vilket är en grundsten i ett relationellt perspektiv (Aspelin & Persson, 2011). Det tolkar vi som att förskollärarna är medvetna kring vilken betydelse deras förhållningssätt har för att främja ömsesidiga relationer, vilket liknar Aspelins (2013) förklaring om vilken betydelse kommunikation, samtal och interaktion har för att främja sociala relationer. Resultatet visar att förskollärarna strävar efter att alla vårdnadshavare ska ges samma förutsättningar oavsett vilket språk som talas. Vilket tolkas som att de ser varje enskild individ och vill kunna ge alla samma förutsättningar till en kommunikation som är ömsesidig, vilket främjar de sociala relationerna som Aspelin (2013) beskriver.

Resultatet visar att det är barnet som är vårdnadshavares och förskollärares gemensamma mål i förskolans utbildning. Det framgår också att det är viktigt att bygga en bro mellan vårdnadshavare och förskollärare, vilket knyter an till Aspelin och Persson (2011) som beskriver vikten av att dialogen som sker mellan individer är ömsesidig och tillåtande när olika samtalsprocesser uppstår. Att ha en gemensam förståelse över samtals innehåll och samma utgångspunkt är av vikt för att främja sociala relationer. Det framgår i resultatet att förskollärarna strävar efter att nå varje vårdnadshavare på bästa sätt, då de vill att det ska ske en förståelse dem emellan. I resultatet framgår det att förskollärare tar stöd av kollegor som talar samma modersmål som vårdnadshavaren om de märker att behovet finns för att en förståelse sinsemellan varandra ska ske. En strategi som framkommer i resultatet är att finnas nära och bekräfta vårdnadshavaren och visa att man är en samtalspartner att lita på även om en kollega stöttar upp i dialogen. Detta relateras till den relationella lärarkompetensen (Aspelin & Persson, 2011) som innebär att lärare behöver visa respekt och ha tålamod gentemot individen trots svårigheter som kan infinna sig i samtalen. Vår tolkning är att förskollärare ser en utmaning i att skapa en nära relation när språket blir ett hinder för att förstå varandra, däremot förstås det som att

förskollärare försöker visa sitt intresse för att skapa en god och nära relation till vårdnadshavare genom att aktivt stå kvar och lyssnar.

Resultatet visar vikten av att tala långsamt, upprepa, använda korta meningar och vara tydliga i sin kommunikation med vårdnadshavare som har ett annat modersmål än svenska, där det finns risk för språkförbistring. Detta relateras till Aspelin och Persson (2011) som beskriver att en lärare behöver ha en förmåga att tänka om, resonera och använda sig av olika strategier för att nå ut till individen på bästa sätt. Det tolkas som att förskollärare behöver anpassa, se och respektera individen denne har framför sig, vilket relateras till vad förskollärare berättar om att det är viktigt att vara lyhörd, fånga upp känslan, vara ödmjuk och se individen i ögonen. Vidare kan resultatet tolkas som att förskollärare ser mötet med individen som betydelsefull och då visar en respekt för denne och hur den förmedlade informationen tas emot. Vilket överensstämmer med en relationell lärarkompetens som Aspelin och Persson (2011) beskriver.

5.2 Analys av strategier som stöd i kommunikationen

Resultatet visar att förskollärarna gör sitt yttersta för att kommunikationen mellan dem och vårdnadshavare ska fungera på ett bra sätt. Förskollärarna beskriver en vilja av att skapa förtroendefulla relationer och gör allt för att vårdnadshavare ska känna sig tillmötesgående. Det synliggör att de strävar efter ett personligt och äkta möte där de strävar efter att skapa sociala relationer för att främja barns lärande och utveckling (Aspelin & Persson, 2011). Det framkommer att de kan ta stöd av en tolk vid tillfällen då de vet att informationen inte kommer att kunna förmedlas genom det svenska språket. Resultatet visar olika upplevelser av att boka en tolk. Det som framhävs är att en tolk kan ställa till problem och påverka en vårdnadshavares integritet. Det finns också en osäkerhet kring tolkens tystnadsplikt samt att förskollärare inte kan säkerställa att det som översätts blir korrekt, då denne kanske inte har en inblick i förskolans utbildning. Det tolkas som att denna osäkerhet kring när en tolk närvarar går emot ett relationellt perspektiv som Aspelin och Persson (2011) beskriver, vilket grundar sig i en ömsesidig relation där individuella och sociala förutsättningar tas till hänsyn i mötet mellan individer.

Resultatet visar olika tillvägagångssätt vid bokning av tolk, så som att förskollärare frågar vårdnadshavare om de vill att en tolk ska närvara, att boka en tolk utan att få vårdnadshavares samtycke samt att tolken bokas in utifrån en förklaring att det är för förskolans skull då de vill att viktiga budskap ska förmedlas parterna emellan. Vår tolkning är att förskollärarna som frågar vårdnadshavare om en tolks närvaro utgår från ett relationellt perspektiv då de visar respekt och empati, vilket är framhävande i en relationell lärarkompetens (Aspelin & Persson, 2011). Det förstås att viktig information som måste förmedlas kan försummas om inte en tolk bokas, vilket relateras till Aspelin och Persson (2011) att en individ kan lämnas ensam till att söka efter kunskap. Det tolkas som att en rimlig anledning till att boka en tolk även om det finns en osäkerhet hos förskollärare och vårdnadshavare är att det är för barnets bästa och dennes lärande och utveckling, vilket Aspelin och Persson (2011) också framhåller

i samverkans betydelse. Det förstås att förskollärarna står inför ett dilemma vid bokning av tolk och på vilket sätt de än gör det på utgår de alltid från vad som bedöms vara för barnets bästa, då samverkan i förskolans utbildning är för att ge barnet de bästa förutsättningarna till att utvecklas så långt som möjligt. Detta relateras till att det är viktigt att ha samma utgångspunkt i dialogen med en gemensam förståelse över samtals innehåll (Aspelin & Persson, 2011).

Resultatet visar att tolk endast bokas in vid planerade möten, vilket innebär i de spontana mötena behöver de använda sig av andra strategier i dialogen med vårdnadshavare, där det finns risk för språkförbistring. Olika strategier för att främja en god kommunikation som synliggörs utifrån resultatet är bland annat stöd från andra kollegor som behärskar vårdnadshavarens modersmål, äldre syskon, engelska, konkret material, kroppsspråk, gester, mimik, bilder, peka och visa. Detta förhållningssätt knyter an till Aspelin och Persson (2011) som beskriver en lärares relationella kompetens att hitta strategier för att nå fram till individen på bästa sätt. Vår tolkning är att alla olika strategier beror på förskollärarnas engagemang och vilja att skapa de bästa förutsättningarna för en ömsesidig kommunikation med en gemensam förståelse. Resultatet visar att en del förskollärare använder sig av att konkret visa förskolans läroplan för att på ett tydligt sätt visa vad förskolan innebär med dess uppdrag och strävansmål. Flera olika former av samverkan har synliggjorts och det tolkas som att förskollärarna besitter en relationell lärarkompetens (Aspelin & Persson, 2011) och ett engagemang då de vill att vårdnadshavare ska ha samma förutsättningar oavsett vilket språk som talas.

5.3 Analys av samverkans utmaningar

Det framkommer i resultatet att det finns utmaningar i samverkan. Det är främst vid föräldramöten som en samverkan brister då vårdnadshavare upplever att det är svårt att följa med i mötet. För att underlätta för vårdnadshavare och förskollärare bokas en eller flera tolkar in för att delta i mötet. Dock visar resultatet att det är svårt att bygga en ömsesidig relation (Aspelin & Persson, 2011) när en tolk närvarar samt att vårdnadshavare upplever att det är svårt att följa med när flera tolkar översätter på olika språk samtidigt. Det tolkas som att det blir en svårighet att skapa en gemensam förståelse över samtals innehåll, vilket är viktigt för att skapa sociala relationer (Aspelin & Persson, 2011). Resultatet visar att det är dålig upplutning av vårdnadshavare vid föräldramöten och det tolkas som att denna frånvaro blir ett problem då en individ kan lämnas ensam till att söka kunskap (Aspelin & Persson, 2011). Det förstås att det är vid kollektiva sammanhang som beskrivs i ett relationellt perspektiv (Aspelin & Persson, 2011) som vårdnadshavare upplever att det blir en svårighet att tydligt förstå vad som förmedlas. Aspelin och Persson (2011) beskriver begreppet sam-verkan, som innebär en formell process där människor i interaktion med varandra möts för att samtala, diskutera, reflektera och analysera. Det tolkas utifrån resultatet att samverkansformer som exempelvis föräldramöten motverkar en ömsesidig relation mellan förskollärare och vårdnadshavare, då språket kan bli ett hinder (Aspelin & Persson, 2011).

Resultatet visar olika strategier för att få flerspråkiga vårdnadshavare att närvara vid större samverkansformer. En strategi är att bjuda in till en familjekväll där var och en får ta med mat från sin kultur, vilket har lett till att de flesta närvarar vid dessa kvällar. Det visar att förskollärarna tar ett ansvar för en fungerande interaktion och att skapa atmosfärer som främjar sociala relationer, där förståelse över sociala och individuella förutsättningar samt kulturella skillnader tas till hänsyn (Aspelin & Persson, 2011). Enligt vår tolkning föredrar vårdnadshavare personligen mer informella möten som kan relateras till Aspelin (2013) förklaring om de olika relationsbegreppen samverkan och sam-varo. Utifrån det förskollärarna beskriver tolkas det som att sam-varo processer är mer gynnsamma för att främja en ömsesidig relation, då mer formella sammanhang som sam-verkan berör i vissa fall har lett till att vårdnadshavare inte deltar. Resultatet visar samtidigt att ett inplanerat utvecklingssamtal är mer uppskattat då vårdnadshavare i högre grad närvarar på dessa. Detta kan utifrån det relationella perspektivet bero på att mötet upplevs mer meningsfullt och innehållet blir lättare att begripa när det bara är enskilda vårdnadshavare, förskollärare och vid vissa tillfällen en tolk som deltar. Vilket enligt vår tolkning kan främja en god samverkan som Aspelin och Persson (2011) beskriver. Det framhäver att det är vid enskilda samtal med vårdnadshavare en interaktion mellan vårdnadshavare och förskollärare främjas, vilket har en betydelse för att skapa sociala relationer (Aspelin & Persson, 2011).

Resultatet visar att vårdnadshavare ofta bekräftar med nickningar att de förstår, samtidigt menar förskollärarna att dessa nickningar inte är en säker bekräftelse på att de faktiskt har förstått, vilket de också har kunnat uppmärksammat i ett senare skede. Resultatet visar en känsla av skam som vårdnadshavare upplever av att inte förstå eller göra sig förstådd. Relaterat till sam-varons betydelse tolkas det som att ett ömsesidigt och personligt möte individer emellan (Aspelin, 2013) kan försummas när förskollärare och vårdnadshavare inte förstår varandra fullt ut, vilket i sin tur kan påverka ett genuint möte (Aspelin & Persson, 2011). Däremot visar resultatet vikten av att läsa av ögon och kroppsspråk för att kunna se om vårdnadshavaren har förstått det som har förmedlats eller inte, vilket förstås som att förskollärarna försöker hitta olika strategier för att nå vårdnadshavaren på bästa sätt, som Aspelin och Persson (2011) också belyser i ett relationellt perspektiv.

Resultatet visar vikten av att inte skuldbelägga vårdnadshavare när ett missförstånd har skett och när det brister i kommunikationen, utan det är viktigt att alltid vara glad och positiv. Vidare framkommer det i resultatet att när en vårdnadshavare inte förstår och det brister i kommunikationen, kan en känsla av skam uppstå hos vårdnadshavaren, vilket förskollärarna inte vill att de ska känna för att de inte förstår, utan deras uppgift är att se till att de förstår det som ska förmedlas. Utifrån förskollärarnas förhållningssätt synliggörs det att de besitter en relationell lärarkompetens, då de visar empati, respekt och har tålamod för individen (Aspelin & Persson, 2011). Resultatet visar fram en utmaning när det sker kulturkrockar, då vårdnadshavare och förskollärare inte förstår varandras olika sätt att se på saker. Dessa framhävs framför allt när det kommer till att vara utomhus när det är kallt där

vårdnadshavare inte delar samma bild om utevistelsen. Resultatet visar att vårdnadshavare kan vara oroliga över att deras barn ska bli sjukt om de är ute när det är kallt. Det tolkas som att vårdnadshavare inte har en tillräcklig förståelse för vad förskolan innebär och vad förskolans läroplan betyder för barns lärande och utveckling, då utevistelse är en stor del av förskolan. Det är betydelsefullt enligt vår tolkning att vara tydlig i mötet med vårdnadshavare och skapa en fungerande interaktion, där förståelse för sociala, kulturella och individuella förutsättningar respekteras och beaktas (Aspelin & Persson, 2011). En relationell lärarkompetens som Aspelin och Persson (2011) beskriver är värdefull i mötet med vårdnadshavare där eventuella kulturkrockar kan uppstå.

Resultatet visar en utmaning i arbetet med likvärdighet. En upplevelse är att det inte finns tillräckligt mycket tid till att organisera eller översätta viktiga budskap eller information till vårdnadshavare med annat modersmål än svenska. Det tolkas som att sociala relationer kan försummas och en individ lämnas ensam att söka efter kunskap, vilket relateras till Aspelin och Perssons (2011) beskrivning om vikten av sociala relationers betydelse för barns lärande och utveckling i förskolans utbildning. I resultatet påtalas vikten av att göra allt för att vårdnadshavare ska förstå den förmedlade informationen. Resultatet visar att förskollärarna upplever att vårdnadshavare med bristfälliga kunskaper i svenska inte får samma förutsättningar som en vårdnadshavare som kan behärska det svenska språket. Förskollärarna är medvetna om denna problematik och beskriver att de hela tiden hittar olika strategier för att ge de bästa förutsättningarna och att de ständigt arbetar för att det ska bli likvärdigt. Enligt vår tolkning tar förskollärarna ett ansvar att skapa atmosfärer som främjar sociala relationer som Aspelin och Persson (2011) beskriver. Resultatet visar att det är en utmaning att möta vårdnadshavare med annat modersmål än svenska, där det finns risk för språkförbistring på ett likvärdigt sätt, men det finns en strävan att nå ut till vårdnadshavare på bästa möjliga sätt.

6. Diskussion

I detta avsnitt kommer en diskussion av resultatet redovisas i förhållande till tidigare forskning, styrdokument och bakgrundslitteratur. Vidare kommer metoddiskussion, relevans för förskolläraryrket, slutsats och förslag på fortsatta studier presenteras.

6.1 Resultatdiskussion

6.1.1 Förskollärares förhållningssätt i mötet med vårdnadshavare

Resultatet synliggör att förskollärare anser sig behöva en mängd olika strategier för att skapa en kommunikation av god kvalitet. De strategier som resultatet visar är betydelsen av att vara lyhörd, se individen, bekräfta, öppenhet, engagemang, ödmjukhet, lugn, visa glädje och respekt. Vidare framkommer det i resultatet vikten av att ha ett positivt och professionellt förhållningssätt i mötet med vårdnadshavare då

glädjen har visat sig spela en stor roll. Förskollärarnas beskrivningar relateras till Mahmoods (2013) förklaring utifrån förskollärares åsikt om att lyhördhet, positiv inställning, professionalitet och kunna ge konstruktiv kritik är betydelsefulla strategier för att tillmötesgå vårdnadshavare. Dessutom är det av vikt att bemöta vårdnadshavare med respekt och ödmjukhet. Dessa strategier kan likna en social förskollärarkompetens som Sheridan m.fl. (2015) beskriver, där en social kompetens innebär att ha en god människokänedom och det är betydelsefullt att inta någon annans perspektiv samt vara lyhörd och lyssna in. Förskolans läroplan (Skolverket, 2018) skriver att förskolan är en social arena som ska genomsyras av öppenhet och respekt.

I resultatet framgår det ett förhållningssätt där förskollärarna talar långsammare, går ner i takt samt är tydligare i sin kommunikation. Det framkommer även att förskollärarna spelar en form av teater för att göra sig mer tydlig. En konsekvens av detta kan bli precis som en förskollärare berättar att en vårdnadshavare kan känna sig dumförklarad när förskollärare intar ett sådant förhållningssätt. Det tolkas som att detta förhållningssätt inte överensstämmer med Sheridan m.fl. (2015) som förklarar att förskollärare behöver ha en god människokänedom, de ska vara ett stöd utan att kränka, det innebär att ha en förmåga att möta individen med respekt och inta ett etiskt förhållningssätt. Precis som Lunneblad (2013) beskriver är det av vikt att vara professionell och inte inta ett bristperspektiv eller ha fördomar. Samtidigt förstår vi vikten över att anpassa sitt språk till ett för inte avancerat som Eckeskog (2019) beskriver då det kan förhindra att en hierarki eller underlägsenhet uppstår.

I resultatet framgår det att förskollärarna strävar efter en likvärdig förskola där alla ska känna sig välkomna oavsett vilket språk som talas. Utifrån resultatet kan det konstateras att det är viktigt att lyssna in och bekräfta vad en vårdnadshavare uttrycker. En djupare förståelse för hur betydelsefull ett förhållningssätt är i mötet med vårdnadshavare, där det finns risk för språkförbistring har infunnit sig baserat på förskollärarnas svar. Vuorinen (2020) beskriver att en förskollärare behöver visa ödmjukhet, öppenhet och ömsesidighet i mötet med vårdnadshavare, det är betydelsefullt att kunna anpassa sin kommunikation utifrån individen. För att skapa goda relationer behöver vårdnadshavare känna en trygghet och tillit till förskolans utbildning och för att det ska uppnås behöver förskollärare besitta en kompetens i sin yrkesroll. Med stöd från Vuorinens beskrivning samt resultatet tydliggörs ytterligare hur betydelsefull en förskollärares professionalitet är för att skapa ömsesidiga relationer i förskolans utbildning. Dessutom förstår vi betydelsen med trygga vårdnadshavare för att bygga goda relationer i förskolan, som vidare kan ge goda förutsättningar för att barnen ska bli trygga.

6.1.2 Förskollärares strategier i kommunikation med vårdnadshavare

Det framkommer i resultatet att i den verbala kommunikationen behöver förskollärarna anpassa sin kommunikation (Eckeskog, 2019) och tala långsammare, tydligare, använda kortare meningar och upprepa. När detta inte räcker till får de ta

till andra strategier som konkret material, bilder, kroppsspråk, gester, mimik, peka och visa. Detta relateras till Lunneblad (2013) som förklarar att förskollärare har det övergripande ansvaret för att främja en tydlig kommunikation med vårdnadshavare, där det finns risk för språkförbistring, därför behöver förskollärare ha en självinsikt för att undvika missförstånd. Det tolkas som att förskollärarna är flexibla i sin kommunikation när de använder sig av olika strategier för att nå ut till vårdnadshavare på bästa sätt och att de tar sitt ansvar att främja en tydlig kommunikation precis som Lunneblad (2013) beskriver.

Resultatet visar en strategi som innebär att ta stöd av kollegor som talar samma språk som vårdnadshavare. Kollegorna kan finnas som stöd att förstärka och förtydliga när det brister i kommunikationen. Utifrån resultatet upplevs kollegor vara ett bra alternativ då de snabbt kan vara tillgängliga samt underlätta kommunikationen där vårdnadshavare känner sig tillmötesgående. Detta relateras till Lastikka och Lipponen (2016) som belyser att vårdnadshavare upplever att de erbjuds stöd och olika samtalsformer som underlättar för en kommunikation. Förutom kollegor som strategi visar resultatet att ett flertal förskollärare på vårdnadshavares begäran använder sig av äldre syskon, släkt eller andra vårdnadshavare som stöd i kommunikationen med vårdnadshavare som har bristfälliga kunskaper i det svenska språket. I likhet med förskollärarnas upplevelse om att det inte känns optimalt att använda sig av äldre syskon som resurs finns en förståelse att vårdnadshavare känner att detta är en sista utväg för att kunna förmedla samt ta emot information som förmedlas från förskolan. Med stöd av Kurucz m.fl. (2020) resonemang synliggör resultatet att förskollärarna uppfattar att vårdnadshavare har ett engagemang och en vilja att förstå och göra sig förstådd, vilket pekar på att de har en förståelse för olika kulturer.

Förskolans läroplan beskrivs som en strategi för kommunikation. Flera förskollärare använder sig av styrdokumentet när de konkret vill visa vårdnadshavare vad förskolans utbildning innebär, då de vill att vårdnadshavare ska få en förståelse över arbetet med barns lärande och utveckling. I likhet med Vuorinen (2020) synliggörs en vilja att förtydliga för vårdnadshavare förskolans arbete med barns lärande och utveckling. Ytterligare visas förskollärarnas förankring i förskolans läroplan (Skolverket, 2018) som skriver att förskolan har ett ansvar att tydliggöra förskolans uppdrag och mål för vårdnadshavare.

Resultatet visar att tolk som resurs främst används vid inplanerade möten. Tolken gör det lättare att nå ut med viktig information och förskollärarna upplever att det blir lättare att säkerställa att den information de vill förmedla når fram till vårdnadshavare. I dessa fall underlättar tolken relationsskapandet med vårdnadshavarna (Ljunggren, 2018). Däremot visar resultatet att förskollärarna upplever en viss osäkerhet att boka tolk, vilket exempelvis kan bero på att de inte kan säkerställa att tolken har en inblick i förskolans utbildning och att information då inte förmedlas korrekt. Förutom osäkerhet hos förskollärarna framkommer det också en osäkerhet hos vårdnadshavare då det finns risk för att de på något vis har en relation till tolken. Detta leder till en

rädsla för att tolken ska föra vidare känslig information till utomstående. Förskollärarnas svar till när tolk ska bokas eller inte skiljer sig och deras svårigheter förstås utifrån Mahmoods (2013) förklaring om att oavsett om förskollärare visar ett genuint intresse tappar de med en känsla av att inte kunna tillgodose allas behov. I likhet med resultatet uppstår en förståelse kring betydelsen av att i samråd med vårdnadshavare vara överens om att alla beslut som tas är för barnets bästa, vilket också står i barnkonventionen (2018:1197).

6.1.3 Förskollärares utmaningar i kommunikationen med vårdnadshavare

Resultatet visar att det finns utmaningar i samverkan med vårdnadshavare som har bristfälliga kunskaper i det svenska språket. En utmaning är när det blir en svårighet att säkerställa om informationen som förmedlas mellan förskollärare och vårdnadshavare har förståtts rätt. Det framkommer att vårdnadshavare nickar och säger att de förstår samtidigt som förskollärare märker att de inte förstår och då fortsätter att upprepa sig. Det tolkas som att förskollärare kan känna sig tjugiga och påstridiga, som vidare kan påverka relationen negativt (Eckeskog, 2019). Samtidigt är det viktigt att ha i åtanke precis som Eckeskog betonar att oavsett om de känner sig tjugiga är det betydelsefullt att fortsätta informera vårdnadshavare för att tillgodose barnets bästa. Däremot när en förskollärare fortsätter att upprepa sig och inte tar hänsyn till vårdnadshavarens känsla bidrar det till en sämre förutsättning för att skapa en god relation. Det tolkas som att vårdnadshavare kan känna sig förolämpade när förskollärare fortsätter att upprepa sig även om vårdnadshavare insisterar på att denne förstår, vilket relateras till att en känsla av underlägsenhet kan uppstå hos vårdnadshavare gentemot förskollärare (Eckeskog, 2019). Samtidigt visar resultatet att det är betydelsefullt att göra sitt yttersta för att försöka nå fram då det i slutändan är för barnets bästa och dennes lärande och utveckling. Resultatet visar vikten av att inte skuldbelägga vårdnadshavare när det brister i kommunikationen samt betydelsen av att läsa av och se vårdnadshavaren i ögonen för att kunna avgöra om allt känns bra. Detta relateras till Ljunggren (2018) som förklarar vikten av att lära känna varandra och visa ett intresse för att förtroendefulla relationer ska kunna utvecklas.

Resultatet belyser en utmaning med en tolks närvaro vid olika samverkansformer. Det är främst vid föräldramöten som det blir problematiskt, då vårdnadshavare upplever att det är svårt att följa med i sammanhanget när en tolk ska översätta. Förskollärarna uttrycker också att det blir många avbrott och att det inte blir något flyt i mötet då tolken behöver översätta vad de berättar. Resultatet visar att det är svårt att bygga en ömsesidig relation när en tolk kopplas in. Resonemanget kring svårigheten att bygga en ömsesidig relation motsäger Ljunggrens (2018) resonemang om att en tolk kan användas som resurs för att underlätta ett relationsbyggande. Förskollärarnas erfarenheter relateras till en samverkan som upplevs som komplicerad (Sandberg & Vuorinen, 2020).

En vidare utmaning som visas i resultatet är vårdnadshavares förståelse för vad förskolan innebär. Det framkommer att vårdnadshavare inte alltid förstår det svenska skolsystemet samt vad förskolan förväntar sig av dem och vad de kan förvänta sig av förskolan. Detta relaterar vi till Bouakaz (2016) resonemang om att vårdnadshavare med utländsk bakgrund kan ha svårigheter att förstå vad samverkan innebär i en svensk förskola. Det tolkar vi som att förskollärare behöver vara tydliga i kommunikationen och informera om förskolans uppdrag för vårdnadshavare (Lunneblad, 2013; Eckeskog, 2019; Niss & Söderström, 2015). Vidare tolkas det som att om vårdnadshavare inte får en tydlig inblick i förskolans utbildning kan det leda till ett mindre engagemang från vårdnadshavares sida (Eckeskog, 2019). Det tolkas som att förskollärare generellt sett har ett ansvar (Lunneblad, 2019) att förtydliga för vårdnadshavare vilka rättigheter och skyldigheter de har för att de ska få möjlighet att ta sitt ansvar i en samverkan (Eckeskog, 2019). Detta kan i sin tur leda till ett större engagemang från vårdnadshavares sida då de får en mer rättvis chans till att få veta vad som förväntas av dem och vad de kan förvänta sig av förskolan. I likhet med Sandberg och Vuorinen (2020) kan detta samarbete mellan hem och förskola ge vårdnadshavare en inblick i förskolans utbildning och precis som de menar är en fungerande samverkan som bäst när förskollärare och vårdnadshavare får förutsättningar till att förstå varandra. Förskolans läroplan (Skolverket, 2018) framhäver betydelsen av att tydliggöra för vårdnadshavare vad förskolan har för uppdrag och mål för att de ska ges förutsättningar till delaktighet, inflytande och en förståelse för vad förskolan innebär för deras barns lärande och utveckling.

Resultatet visar förskollärarnas upplevelser av att det sker kulturkrockar där främst olika föreställningar om utevistelsen synliggörs. Förskollärarna berättar att vårdnadshavare inte delar samma uppfattning kring betydelsen att vara ute när det är kallt, då deras barn kan bli sjuka. Det är också ett exempel på att vårdnadshavare har en mindre förståelse för förskolans uppdrag (Lunneblad, 2013). Det relateras också till Bouakaz (2016) förklaring om att vårdnadshavare i en mångkulturell förskola har skilda förväntningar och att olika värderingar, religioner, normer och traditioner kan förekomma. Uppfattningen om att barn skulle bli sjuka av att vara ute när det är kallt är ett exempel på tänkbara kulturella skillnader (Mahmood, 2013) som utmanar i arbetet med samverkan.

Resultatet visar ett stort engagemang och en vilja att ge vårdnadshavare med bristfälliga kunskaper i svenska de bästa förutsättningarna till att bygga en ömsesidig kommunikation. Samtidigt visar resultatet att vårdnadshavare med bristfälliga kunskaper i det svenska språket inte anses få samma förutsättningar för samverkan som vårdnadshavare med goda kunskaper i det svenska språket. Förskollärarna betonar att de gör allt de kan efter strategier och förutsättningar. Deras engagemang synliggörs i en förskollärares kompetens som Vuorinen (2020) beskriver. Vidare relateras en förskollärares kompetens till resultatet då förskollärarna på olika sätt framhäver egenskaper som är betydelsefulla i mötet med vårdnadshavare, där det finns

risk för språkförbistring. Vilket relateras till förskolans läroplan (Skolverket, 2018) om att förskolan är en social och kulturell arena som ska präglas av öppenhet och respekt.

6.2 Metoddiskussion

Vi valde en kvalitativ forskningsdesign och använde oss av semistrukturerade intervjuer. Eftersom studiens syfte är att undersöka förskollärares erfarenhet i kommunikation med vårdnadshavare med annat modersmål än svenska, med bristfälliga kunskaper i det svenska språket passade valet av semistrukturerade intervjuer bäst. Detta då vi ville få ett bredare och djupare svar från förskollärarna men också för att vi skulle kunna ställa följdfrågor (Bryman, 2018). Intervjuerna gav oss ett rikt datamaterial till vår tematiska analys för att kunna besvara studiens syfte och frågeställningar. Tidigt i processen valde vi att båda skulle närvara vid samtliga intervjutillfällen för att kunna stötta varandra och få en likvärdig uppfattning utifrån förskollärarnas svar där vi båda var aktiva och samarbetade. Bryman (2018) menar att när en intervju utförs av flera intervjuare är det av vikt att vara samspelade, förberedda och aktiva för att minska risken för missförstånd och att frågor ställs på olika sätt. Vi ansåg att vårt samspel i intervjuerna var fördelaktigt när vi skulle bearbeta, diskutera och tematisera det insamlade datamaterialet. Vi valde att utföra intervjuerna över Zoom på grund av den rådande situationen med Covid-19 och det pågående RS-viruset. Anledningen till att använda Zoom intervjuer och inte telefonintervjuer grundade sig i att vi ville uppnå ett mer personligt möte, där vi ändå kunde se ansiktsuttryck, mimik, reaktioner och till viss del deras kroppsspråk. Fördelen med Zoom var att det var tidseffektivt och att intervjuerna kunde genomföras på utsatt tid. Nackdelarna som fanns var att kroppsspråket inte kunde läsas av på samma sätt som i verkligheten och samtalsdynamiken kan ha påverkats av att inte ha setts fysiskt.

Inför intervjuerna skickades missivbrev (bilaga 1) och intervjuguide (bilaga 2) då förskollärarna önskade att få den i förväg för att kunna förbereda sig. Vi såg detta som en fördel för resultatet, då de fick möjlighet att kunna förbereda och ge ett mer fylligt och genomtänkt svar. Frågorna i intervjuguiden grundade sig i studiens syfte och frågeställningar, dock märkte vi i efterhand när intervjuerna genomförts att en del frågor skulle ha behövts bearbetats mer då vissa frågor ledde till upprepningar i förskollärarnas svar. Vi valde däremot att behålla frågorna som de var genom alla intervjuer för att det skulle bli så likvärdigt som möjligt. Vi tror att det skulle kunna ha blivit ett ännu bredare datamaterial om vi hade bearbetat intervjuguiden ytterligare, däremot tror vi att dessa upprepningar i förskollärarnas svar ändå kan ha bidragit till att vissa svar blev fylligare och mer fördjupade, vilket kan ha gynnat resultatet. Vi känner oss nöjda med vårt metodval då det resulterade i ett brett och fylligt datamaterial utifrån studiens syfte och frågeställningar.

6.3 Studiens relevans för förskolläraryrket

Denna studie har relevans för förskolläraryrket då samverkan är en betydelsefull del i förskolans utbildning. Förskolans läroplan (Skolverket, 2018) beskriver vikten av ett samarbete mellan hem och förskola, där vårdnadshavare ska få

förutsättningar till delaktighet, inflytande och en förståelse för vad förskolan innebär för deras barns lärande och utveckling. Det är ett viktigt uppdrag som förskolan har men utifrån resultatet visas det en brist i att vårdnadshavare med bristfälliga kunskaper i det svenska språket inte ges samma förutsättningar som vårdnadshavare med goda kunskaper i svenska. Vi hoppas att denna studie ska tydliggöra samverkansuppdraget med vårdnadshavare med annat modersmål och hur viktigt det är att vi uppmärksammar och gör vårt yttersta för att nå ut till alla vårdnadshavare oavsett vilket språk som talas. Detta då alla har rätt till en likvärdighet i förskolans utbildning.

6.4 Slutsats

Slutsats som dras utifrån vår studie med syfte att undersöka förskollärares erfarenhet i kommunikation med vårdnadshavare med annat modersmål än svenska, där det finns risk för språkförbistring är att det finns utmaningar i kommunikationen. De utmaningar som beskrivs är bland annat brist i kommunikationen, förståelse för förskolans uppdrag, kulturkrockar samt likvärdighet i förskolans utbildning. En andra slutsats som dras är att förskollärarna använder olika strategier i kommunikationen med vårdnadshavare som exempelvis att anpassa sitt språk efter individen, konkret material, tolk, kollegor och förskolans läroplan. Samverkan som bygger på respekt, lyhördhet, tillit och ömsesidighet är betydelsefullt i mötet mellan förskollärare och vårdnadshavare, då samverkan i förskolans utbildning handlar om att skapa de bästa förutsättningarna för barns lärande och utveckling.

6.5 Förslag till fortsatta studier

Vår studie visar att förskollärarna gör allt de kan för att nå ut till vårdnadshavare med bristfälliga kunskaper inom det svenska språket. De använder sig av många olika strategier och är medvetna om att det finns en brist i kommunikationen. Det finns en önskan som framhävs om att förskolans läroplan behöver förtydliga uppdraget kring samverkan riktat mot vårdnadshavare, där det finns risk för språkförbistring. Denna önskan går i linje med Lastikka och Lipponen (2016) som förklarar betydelsen av att som förskolepersonal få en mångkulturell utbildning för att få kunskap om hur de på bästa sätt möter mångfalden i dagens samhälle. Samtidigt ser vi också vikten av att förskollärarytbildningen ska beröra ämnet samverkan med vårdnadshavare med annat modersmål än svenska för att förskollärare ska få de bästa förutsättningarna att möta dagens mångfald.

Fortsatta studier får sin relevans utifrån resultatet, då det finns brister i kommunikationen med vårdnadshavare med annat modersmål än svenska, där det finns risk för språkförbistring. Ett förslag på vidare studier är intervjuer med vårdnadshavare med bristfälliga kunskaper inom det svenska språket för att få deras perspektiv av samverkan i förskolans utbildning.

Referenser

- Aspelin, J. (2013). Vad är relationell pedagogik?. I J. Aspelin (Red.), *Relationell specialpedagogik- i teori och praktik*: (s.13-25). Kristianstad University Press. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:633279/FULLTEXT01.pdf>
- Aspelin, J. & Persson, S. (2011). *Om relationell pedagogik*. Gleerups Utbildning.
- Bouakaz, L. (2016). Föräldrasamverkan- Ett mångfaldigt och komplicerat begrepp i dagens skola. I H.Lorentz, & B.Bergstedt (Red.), *Interkulturella perspektiv- Pedagogik i mångkulturella lärandemiljöer* (s.99-127). Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber
- Eckeskog, L. (2019). *Kommunikation i förskolan: förskollärares och barnskötares kommunikation med föräldrar i ett digitaliserat medielandskap*. (1104-067X ;17) [Doktorsavhandling, Umeå universitet, Humanistiska fakulteten, Institutionen för kultur- och medievetenskaper]. Diva. <http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:1275842/FULLTEXT02.pdf>
- Engdahl, I., & Ärlemalm-Hagsér, E. (2020). Föräldrasamverkan. I I. Engdahl., & E. Ärlemalm-Hagsér (Red.), *Att bli förskollärare- Mångfacetterad komplexitet* (s.33-37). Liber.
- Folkhälsomyndigheten. (2021). *Hur länge bör jag stanna hemma?*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/skydda-dig-och-andra/hur-lange-bor-jag-stanna-hemma/?fbclid=IwAR09bSwTo6YeCaiNnF8ATYKiNfis-njc8JTTKDKRwUXHWYjgCgQGh4Yznzw>
- Jensen, E., & Jensen, H. (2008). *Professionellt föräldrasamarbete*. Liber.
- Kurucz, C., Lehl, S., & Anders, Y. (2020). Preschool Teacher's Perspectives About the Engagement of Immigrant and Non-Immigrant Parents in Their Children's Early Education. *International Journal of Early Childhood*, volym 52, 213-231. doi: <https://doi.org/10.1007/s13158-020-00269-1>
- Lastikka, A & Lipponen, L. (2016). Immigrant Parent's Perspectives on Early Childhood Education and Care Practices in the Finnish Multicultural Context. *International journal of Multicultural Education*, volym 18(3), 75-94. doi: <https://doi.org/10.18251/ijme.v18i3.1221>
- Ljunggren, Å. (2018). Mottagandet av nyanlända familjer i förskolan- hur kan praktiken utvecklas?. *Forskning om undervisning och lärande*, volym 6(2). 23-43. https://forskul.se/wp-content/uploads/2019/02/ForskUL_vol6_nr2_2018_s23_43.pdf
- Lunneblad, J. (2013). Tid till att bli svensk: En studie av mottagandet av nyanlända barn och familjer i den svenska förskolan. *Nordic early childhood education research journal tidskrift for nordisk barnehageforskning*, volym 6(8), 1-14. doi: [0.7577/nbf.339](https://doi.org/10.7577/nbf.339)

- Mahmood, S. (2013). First-Year Preschool and Kindergarten Teachers: Challenges of Working With Parents. *School Community Journal*, volym 23(2), 55-85.
- Niss, G. & Söderström, A. (2015). *Samarbete i förskolan- för barnets skull*. Studentlitteratur.
- Sandberg, A., & Vuorinen, T. (2020). *Hem och förskola- samverkan i förändring*. Liber.
- SFS 2010:800. *Skollag*. Utbildningsdepartementet.
- Sheridan, S., Sandberg, A. & Williams, P. (2015). *Förskollärarkompetens i förändring*. Studentlitteratur.
- Skolverket (2018). *Läroplan för förskolan, Lpfö 98. Reviderad 2018*. Skolverket.
- UNICEF Barnkonventionen SFS 2018:1197. *Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter*. Arbetsmarknadsdepartementet MRB
- Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed*. Vetenskapsrådet
- Vuorinen, T. (2020). *Mötet mellan föräldraansvar och förskollärarkompetens - föräldrasamverkan i förskolan*. (1651-4238 ; 321) [Doktorsavhandling, Mälardalen högskola, Akademin för utbildning, kultur och kommunikation].
Diva. <http://mdh.diva-portal.org/smash/get/diva2:1473210/FULLTEXT02.pdf>

Bilaga 1- Information om studie om kommunikation med vårdnadshavare i en mångkulturell förskola

Hej,

Vi heter Jonna Westin och Evelina Knutsen och är förskollärostudenterna på Mälardalens Högskola i Eskilstuna. Vi har påbörjat kursen "Självständigt arbetsförsökpedagogiskt område" där vi valt att studera om förskollärares perspektiv kring samverkan med vårdnadshavare på en mångkulturell förskola. Syftet med studien är att undersöka förskollärares erfarenhet i kommunikation med vårdnadshavare med annat modersmål än svenska, där det finns bristande kunskaper i det svenska språket.

Vi ser att förskollärares erfarenhet är av betydelse då vi vill få ett bredare perspektiv kring vårt valda område. Därför ser vi att din kunskap är värdefull för denna studie.

Vi kommer använda oss av en intervju som kommer att spelas in med endast ljudupptagning för att sedan transkriberas. Allt insamlat material kommer att raderas när studien har nått sitt ändamål. Det kommer att vara 11 frågor och intervjun beräknas ta ca 45 minuter. Vill du ha tillgång till intervjufrågorna innan vi träffas finns de att tillgå, hör då av dig till oss så kan vi skicka dem till dig.

I denna studie har vi beaktat de etiska aspekterna som är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet, 2017). Det innebär att du som respondent får ta del av studiens syfte. Dessutom kommer du att vara anonym samt kommer ingen känslig information att offentliggöras. Ditt deltagande i undersökningen är helt frivilligt. Du har rätten att när som helst under datainsamlingen avbryta ditt deltagande utan närmare motivering och utan några negativa konsekvenser för dig. Undersökningen kommer att presenteras i form av en uppsats vid Mälardalens högskola som i sin slutversion läggs ut på databasen Diva.

Vid eventuella frågor och funderingar är du välkommen att kontakta oss eller vår handledare.

Evelina Knutsen, [REDACTED] ekn18008@student.mdh.se

Jonna Westin, [REDACTED] jlt18005@student.mdh.se

Handledare: Kristina Jonsson, [REDACTED] kristina.jonsson@mdh.se

Med vänliga hälsningar,

Evelina
Eskilstuna 11/11-2021

och

Jonna

Bilaga 2- Intervjuguide

Hur ser du på kommunikationen med vårdnadshavare med annat modersmål än svenska?

Vilka krav ställs på dig som förskollärare för att kunna möta vårdnadshavare som inte har tillräckliga kunskaper i svenska?

Vilka resurser finns att tillgå för att möta vårdnadshavare?

Kan du beskriva någon situation där du känt att det brustit i kommunikationen?

Hur säkerställer du att information som förmedlas mellan varandra når fram?

Hur upplever du att vårdnadshavare med språkliga brister erbjuds samma förutsättningar som vårdnadshavare som har goda kunskaper i det svenska språket?

På vilket sätt använder du dig av en flerdimensionell kommunikation?

Hur upplever du alla samverkansformer med vårdnadshavare där det finns risk för språkförbistringar?

Finns det samverkansformer som är extra svåra?

Hur förhåller du dig till de spontana mötena med vårdnadshavare?

Hur förbereder du dig i de planerade mötena med vårdnadshavare?